

2022

impro activ versla ag

jaaroverzicht

investico
onderzoeksjournalisten

inleiding

Beste lezer,

2022 was het jaar dat de wereld vanuit de corona-pandemie vrijwel zonder adempauze in de volgende crisis terecht kwam toen Rusland in februari Oekraïne binnenviel.

In dit verslag vindt u alle onderzoeken van Investico van het afgelopen, roerige jaar. U kunt teruglezen hoe deze breed werden overgenomen door regionale, nationale en internationale media en daarmee impact hadden op het publieke debat en de politiek.

Bijvoorbeeld lieten wij zien hoe de Oekraïense oligarch Rinat Achmetov via de Zuidas miljarden uit de Donbas kon wegsluizen en hoe Nederlandse bedrijven die ondanks internationale sancties na 2014 de Krimbrug hielpen bouwen, daarvoor nog steeds niet zijn gestraft. Met regionale media onderzochten wij de commerciële schuldhulpverlener PLANgroep en lieten zien hoe deze schuldenaren dieper in de financiële ellende bracht. Met internationale partners haalden we naar boven hoe Neelie Kroes Uber hielp belasting te ontwijken en toonden aan dat beleggingsfondsen die als groen worden gepresenteerd vaak helemaal niet zo groen zijn.

De Investico-methode, gebaseerd op transparantie en samenwerking, bewijst zich in de praktijk en krijgt erkenning. We merken het aan grote én kleine donateurs die bereid zijn om onze onderzoeksjournalistiek te steunen. We zien het bij onze mediapartners, die graag journalisten vrijmaken om samen onderzoek te doen. Journalistieke samenwerking, regionaal, nationaal én internationaal - waarin Investico al jaren voorop loopt - wordt meer en meer de norm. Dat is een bemoedigende gedachte.

Thomas Muntz,
hoofdredacteur

Impact

34
onderzoeken

In 2022 deden we een recordaantal onderzoeken en initieerden we voor het eerst een eigen internationaal onderzoek, met verschillende financiële media brachten we The Great Green Investment Investigation in 9 Europese landen tegelijk.

29
mediapartners

Waarvan 10 regionale media, 5 van hen deden in 2022 voor het eerst mee, zo beslaat ons regionetwerk nu bijna alle provincies, in 2023 willen we Zeeland voor ons winnen. Overigens tellen we de 180 journalisten uit 29 landen met wie we de UberFiles onderzochten niet eens mee.

237
nieuwe vrienden

Zij sloten zich aan bij de meer dan duizend mensen die de voorbije jaren doneerden. Kleine en iets grotere bedragen, voor onbepaalde tijd of eenmalig, zijn stuk voor stuk belangrijke steuntjes in de rug voor onze onderzoekers.

5 nominaties
voor journalistieke
prijzen

De vakjury van De Tegel nomineerde Investico voor Data, Nieuws en Pioniers. Beginnende Investico-redacteuren wonnen voor de tweede keer op rij de Loep, de prijs voor de beste onderzoeksjournalistiek in Nederland en Vlaanderen, voor jong talent. Investico-onderzoek naar de privatisering van onderwijs werd genomineerd voor de Nationale Onderwijsprijs.

Nieuws

Nieuwe redacteurs

Bijou van der Borst en Romy van Dijk hebben zich na hun veelgeprezen onderzoek naar de verdozing van Nederland aangesloten bij onze redactie. Daarnaast is Linda van der Pol aan het begin van het jaar toegetreden tot onze stafredactie in vaste dienst en versterkten wij, nadat Karlijn Kuijpers vertrok naar de onderzoeksredactie van NRC, onze staf met redacteur Machteld Veen. Machteld was de afgelopen zes jaar werkzaam als redacteur en onderzoeker bij Nieuwsuur, bij Investico neemt zij naast lopende onderzoeken ook de begeleiding van junior-redacteurs op zich.

Renée Jones-Bos nieuwe voorzitter

Met het bestuur van de Stichting Investico namen we in de zomer van 2022 afscheid van Egbert Myjer die sinds 2016 voorzitter was van het stichtingsbestuur. Renée Jones-Bos, oud-secretaris-generaal van Buitenlandse Zaken en voormalig Nederlands ambassadeur in onder meer Moskou en Washington, is sinds deze zomer de nieuwe voorzitter van het bestuur. Egbert Myjer is bij zijn afscheid samen met Herman Tjeenk-Willink benoemd tot erelid van het bestuur. Oud-Kamerlid en voorzitter van UNESCO Nederland Kathleen Ferrier is eind 2022 toegetreden tot het bestuur als algemeen bestuurslid.

Welkom Lime Light Foundation en Gieskes-Strijbis Fonds!

Dank voor jullie steun, Adessium Foundation, Stichting Jan Cornelia, Stichting de Versterking, W.A. Hissink Fonds, ASN Foundation, Stimuleringsfonds voor de Journalistiek en Fonds BJP!

Januari

- P. 1 Wat veranderde er na de boodschappentas van Wijdemeren?
- P. 3 Grensoverschrijdend gedrag in de GGZ, een tweeluik
- P. 4 Waar zijn de miljoenen voor omscholingen naartoe?

Februari

- P. 5 Ziekenhuizen vertragen inhaalzorg
- P. 6 Gemeenten stoppen met commerciële schuldhulpverlener

Maart

- P. 8 Nederlandse criminelen bouwen dubieus imperium in België
- P. 10 Nederlandse bedrijven nog altijd niet berecht om schenden Krimsancties
- P. 11 Samenwerkende gemeenten kosten structureel meer geld
- P. 12 Hoe leg je beslag op Russisch geld?
- P. 13 Compensatie kosten brandstof en energie gaat vooral naar de rijkste huishoudens
- P. 15 Omstreden Oekraïense oligarch bankiert in Nederland
- P. 16 Staat verzekerde deals tussen Nederlandse ondernemers en vertrouweling Poetin
- P. 17 Keuringsbedrijf Psyon misbruikt leugentest bij medisch onderzoek UWV-zaken

April

- P. 19 Kluwen van belangen rond medicijn tegen Alzheimer
- P. 20 Masterclassonderzoek: Gooien met grond, over de verdozing van Nederland

Mei

- P. 23 Private opleider NCOI overtreedt wet met nepdiploma's
- P. 24 In illegale Nederlandse trustsector verbergen Russische bedrijven zich voor sancties
- P. 25 Miljardenprojecten van Rijksoverheid leunen op fossiele toekomst
- P. 26 Online casino's blijken op Curaçao de perfecte witwasmachines

Juni

- [P. 29](#) Arbeidsmigranten uit Oekraïne kunnen geen kant op in Nederland
- [P. 30](#) Het verlanglijstje van de bouwlobby klinkt door in het parlement

Juli

- [P. 32](#) Doelen woningbouw en klimaat onhaalbaar om vastgelopen stroomnet
- [P. 33](#) Uber files dag 1: Neelie Kroes lobbyde in het geniep voor Uber
- [P. 34](#) Uber files dag 2: de Belastingdienst schond regels en verdragen
- [P. 36](#) Zo verloopt de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in de praktijk

September

- [P. 38](#) In de landbouw bedient de Rabobank blind de bestaande belangen
- [P. 39](#) Op- en ondergang van het Multidisciplinair Interventieteam van Grapperhaus
- [P. 41](#) Riskant en in opkomst: hypotheek financieren via crowdfunding

Oktober

- [P. 42](#) Nederlanders in Dubai bezitten voor 600 miljoen aan vastgoed
- [P. 43](#) Bedrijfsleven doet veel te weinig aan besparen van energie
- [P. 45](#) Hoe bijna één miljard euro in de Groningse klei verdween
- [P. 46](#) Controleurs van fraude in de bijstand hebben grenzeloze macht

November

- [P. 47](#) Plan om abortus meer toegankelijk te maken kan abortusklinieken zomaar de kop kosten
- [P. 49](#) Helft groenste fondsen belegt toch in fossiel, blijkt uit The Great Green Investment Investigation

December

- [P. 52](#) Poortwachter zorg CIZ maakt veel meer fouten dan gemeld

Wat veranderde er na de boodschappentas van Wijdemeren?

Eind 2020 ontstond grote ophef over het verhaal van een vrouw in Wijdemeren die ruim zeventuizend euro bijstand moest terugbetalen omdat ze boodschappen kreeg van haar moeder. Commentatoren spraken schande en politici beloofden beterschap. Een jaar na dato onderzoekt Investico samen met *EenVandaag*, *Trouw* en *De Groene Amsterdammer* of er iets van die beloften is terechtgekomen.

Uit het onderzoek blijkt dat ruim tachtig gemeenten in 2021 hun regels voor het ontvangen van giften in de bijstand hebben versoepeld. Inwoners van deze gemeenten mogen sindsdien giften ontvangen zonder direct gekort te worden op hun uitkering. Maar volgens hoogleraren, sociaal advocaten en andere experts is dit slechts een druppel op een gloeiende plaat. Het onderzoek legt een dieperliggend probleem bloot: mensen in de bijstand kunnen nog altijd te maken krijgen met hoge terugvorderingen en vinden bij de rechter nauwelijks bescherming.

Publicaties

Het onderzoek verschijnt in het [radioprogramma](#), het [tv-programma](#) en op de website van [EenVandaag](#). *Trouw* publiceert een [nieuwsbericht](#) en een goed gelezen [Verdiepingsverhaal](#) over het onderzoek. *De Groene Amsterdammer* brengt ons artikel als [coverstory](#) en de Investico-redacteuren lichten het onderzoek toe in de [podcast](#) van *De Groene Amsterdammer*. Ook schrijven de redacteuren een [commentaar](#) in *De Groene Amsterdammer*.

Op de site van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#), de [longread met bronvermeldingen](#), een document waarin we onze [onderzoeksmethoden verantwoorden](#) en een [overzicht van gemeenten](#) die hun giftenbeleid versoepelden.

Beeld: Olivia Etterna

Het onderzoek wordt overgenomen door de [NOS](#), dat aandacht besteedt aan ons nieuws in het NOS-Journaal van 18u en 20u. Ook [Binnenlands Bestuur](#), het [Nederlands Dagblad](#), en consumentenprogramma's [Kassa](#) en [Radar](#) nemen het nieuws over.

Trouw-columnist Stevo Akkerman noemt ons onderzoek in een [column](#) over vernedering van burgers. Redacteur Karlijn Kuijpers vertelt in een uitgebreid bulletin op de [regionale omroep Regio8](#) over het onderzoek.

Renée, die in de uitzending van EenVandaag getuigt over hoe de gemeente haar bijstand terugvorderde en vervolgens stopzette, krijgt een dag na de uitzending met terugwerkende kracht [alsnog haar bijstandsuitkering toegekend](#). De gemeente Ridderkerk besloot de uitkering alsnog toe te kennen na de uitzending. Ook krijgt Renée een gesprek met de wethouder.

Raad van de rechtspraak

SP-Kamerlid Bart van Kent stelt [Kamervragen](#) naar aanleiding van ons onderzoek. De gemeente Woerden bespreekt ons onderzoek in de [raadsvergadering](#). In de gemeente Meierijstad stelt de [lokale partij Hart](#) vragen aan het College naar aanleiding van ons onderzoek. Voorzitter van de Raad van de Rechtspraak Henk Naves noemt in het [radioprogramma Spraakmakers](#) het terugvorderen van bijstand als een voorbeeld van hoe wetten in het bestuursrecht heel dwingend zijn en de rechter nog nauwelijks ruimte heeft om te toetsen. Enkele maanden na publicatie verschijnt een artikel in [Binnenlands Bestuur](#)

Reportage
Zanger moet 78.000 euro
bijstand terugbetalen
vanwege hobbyoptredens:
de ijzeren wetten van de
invordering

Beeld: Trouw

Grensoverschrijdend gedrag in de GGZ, een tweeluik

De kerk, jeugdzorg, de sportwereld: seksueel grensoverschrijdend gedrag is overal. Afhankelijkheid, isolement en mentale kwetsbaarheid zijn factoren die vaak een rol spelen. Drie factoren die in hoge mate aanwezig zijn in de gesloten wereld van de ggz. Desondanks is aantal meldingen dat de inspectie krijgt van seksueel grensoverschrijdend gedrag heel laag: slechts tientallen per jaar.

De inspectie zelf vermoedt dat er sprake is van 'ondermelding'. Platform Investico ging op zoek naar een verklaring voor die ondermelding: wat zijn redenen om incidenten niet te melden? En is de aanpak van de toezichthouder wel doeltreffend?

Publicaties

Op 20 januari publiceert Investico in *Trouw* [het nieuws](#) dat de Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd met een nieuwe aanpak komt voor het toezicht op seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit bericht verschijnt ook [op de site van Investico](#). *Trouw* publiceert [een achtergrondartikel](#) over seksueel grensoverschrijdend gedrag van zorgverleners. Op 3 februari verschijnt [het tweede artikel](#) over incidenten tussen cliënten onderling.

De redactie van *Vice Nederland* kiest uit de enquête die Investico uitzette, een casus die ze [in een artikel uitwerken](#). Daarnaast komt redacteur Jolanda van de Beld aan het woord om te vertellen over het onderzoek. Het artikel verschijnt op 31 januari. Ook wordt het onderzoek in mei nog aangehaald [in een nieuwsbrief](#) (15.000 abonnees) van *NRC*-redacteur Folkert Jensma.

Beeld: Trouw

25 & 26 jan

Waar zijn de miljoenen voor omscholingen naartoe?

De overheid heeft tijdens de coronacrisis bijna 200 miljoen euro aan gratis coachingstrajecten, trainingen en opleidingen heeft gefinancierd. Zeventig procent van de gesubsidieerde opleidingen richt zich niet op een beroep waar personeel nodig is, ontdekten platform voor onderzoeksjournalistiek Investico en *EenVandaag*, mede voor *De Groene Amsterdammer*.

Lager opgeleiden vissen onder deze regeling vaak achter het net: ruim de helft van de cursussen is überhaupt niet toegankelijk voor mensen met een mbo3-opleiding of lager, blijkt uit ons onderzoek. Bovendien verdienen grote coachingsbedrijven grof geld aan het uitbesteden van de trajecten, geheel tegen de wettelijke richtlijn in.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een artikel in *De Groene Amsterdammer* op 26 januari en twee reportages in *EenVandaag* op 25 en 26 januari: een over de [coachingsbedrijven](#) en een over hoe [het geld in tekortsectoren](#) wordt besteed. Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een verantwoording van onze werkwijze.

Kamervragen

Tweede Kamerlid Hilde Palland-Mulder (CDA) stelde [Kamervragen](#) naar aanleiding van het nieuwsbericht.

Beeld: Kamagurka

21 feb

Ziekenhuizen vertragen inhaalzorg

Patiënten moeten in een ziekenhuis tot vier keer langer wachten op uitgestelde zorg dan in zelfstandige klinieken. De instellingen zeggen bovendien ruimte over te hebben om meer patiënten te behandelen.

Dat geldt met name voor de behandelingen die vanwege corona het vaakst zijn uitgesteld, zoals staaroperaties, knie- en heupvervangingen en het verwijderen van spataderen. En voor een simpele MRI-scan wachten patiënten in een kliniek gemiddeld zes dagen en in een ziekenhuis ruim drie weken: bijna vier keer zo lang. Dit blijkt uit een analyse van de wachttijden die de Nederlandse Zorgautoriteit publiceert door platform voor onderzoeksjournalistiek Investico.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een [nieuwsartikel](#) in *Trouw* en een [achtergrondverhaal](#) in katern *de Verdieping* op 21 februari. *De Groene Amsterdammer* publiceert een [artikel](#) online. Redacteur Emiel Woutersen licht het onderzoek toe op NPO Radio 1, waar het om 6 uur 's ochtends het [eerste gesprek](#) is in het *NOS Radio 1 Journaal*. Om 9 uur wordt het item herhaald, met een aanvullend interview met een bestuurder van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen. 's Avonds besteedt [EenVandaag](#) een reportage aan het onderzoek, inclusief illustraties van de cijfers. Verder wordt het nieuws overgenomen door [Radar](#), [Medisch Contact](#) en *RTL* schrijft erover in de liveblog.

Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een verantwoording van onze werkwijze.

Beeld: Trouw

22 feb

Gemeenten stoppen met commerciële schuldhulpverlener

Zeker acht gemeenten hebben recent hun contract met schuldhulpverlener PLANgroep ontbonden. Mensen met schulden zijn volgens deze gemeenten dieper in de financiële problemen gekomen door de grote achterstanden bij het bedrijf.

Oliënten kampen met ernstige vertragingen, rekeningen die onbetaald blijven en opgelopen schulden. Dat melden gemeenten en blijkt uit interviews die platform Investico deed voor *Trouw*, *De Groene Amsterdammer*, *de Gelderlander*, *Leidsch Dagblad*, *Haarlems Dagblad* en *De Limburger*, in samenwerking met consumentenprogramma *Radar*.

Publicaties

Het onderzoek leidt op 22 februari tot een [uitgebreid artikel](#) in *De Groene Amsterdammer*, zowel een [nieuwsbericht](#) als een [achtergrondverhaal](#) in *Trouw*, een artikel in *Haarlems Dagblad*, *Leidsch Dagblad*, *de Gelderlander* en *De Limburger*. De avond ervoor zendt *Radar* een reportage uit waarin redacteur Michelle Salomons toelichting bij het onderzoek geeft. En op woensdag 23 februari publiceren *Haarlems Dagblad* en *Leidsch Dagblad* nog [een serie](#) portretten van schuldenaren die problemen ervaren met PLANgroep. Op 1 maart publiceert *Haarlems Dagblad* opnieuw een vervolgartikel. Het nieuws staat ook in de andere Mediahuis-dagbladen, zoals de *Gooi- en Eemlander* en het *Noordhollands Dagblad*.

Beeld: Trouw

Het wordt overgenomen door [Nu.nl](#) en bereikt ook andere regio's waarin PLANgroep zit: het *Brabants Dagblad*, *Omroep Flevoland* en het *Noordhollands Dagblad* nemen het nieuws over. Het nieuws wordt zowel op Twitter als op [LinkedIn](#) veelvuldig gedeeld en besproken. Ook in de weken na publicatie publiceert *De Stentor* een artikel over klachten in Voorst en Brummen.

februari

Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een [verantwoording](#) van onze werkwijze.

Openheid

De zes West-Brabantse gemeenten die hun contract met PLANgroep hebben ontbonden, zoals blijkt uit ons onderzoek, brengen [dit nieuws](#) na publicatie ook naar buiten. *De Gelderlander* publiceert op 23 februari [een artikel](#) over dat de gemeente Arnhem gaat kijken of ze de schuldhulpverlening vanaf volgend jaar intern moeten gaan organiseren in plaats van de dienst uit te besteden.

De Gelderlander blijft deze ontwikkelingen volgen, en publiceert hier in juli 2022 nog eens over. [Alphen aan den Rijn](#) overweegt hetzelfde, en ook de gemeente Barendrecht wordt geadviseerd op zoek te gaan naar een nieuwe schuldhulpverlener, de wethouder gaat in gesprek met de adviesraad, staat in het [Barendrechts dagblad](#). Begin maart [besluit](#) de gemeente Zoetermeer te stoppen met PLANgroep. Ook de gemeente Haarlemmermeer stopt eind 2022 met PLANgroep, en kampt – ook na publicatie – nog steeds met een toenemend aantal klachten.

D66-Kamerlid Hülya Kat stelt [Kamervragen](#) naar aanleiding van ons onderzoek. De SP in Hilversum stelt [vragen](#) aan het college. Ook in Voorschoten stelt een PvdA-raadslid vragen over de schuldhulpverlening van de gemeente naar aanleiding van de berichten over PLANgroep, meldt de [Voorschotense krant](#).

En in [Katwijk](#) wordt naar aanleiding van de berichten over PLANgroep in de raad gepleit voor meer geld naar armoedebeleid. De branchevereniging NVVK plaats een [reactie](#) op de website naar aanleiding van het nieuws en zegt dat de klachten tijdens de volgende audit worden genomen.

Beeld: Haarlems Dagblad

5 mrt

Nederlandse criminelen bouwen dubieus imperium in België

Ogenschijnlijk gaat het om een *victimless crime*: een beetje sjoemelen met olie in het Belgische buitengebied. Maar als we aan de losse draadjes van het netwerk trekken, ontvouwt zich een uiterst lucratieve strategie om in korte tijd mogelijk miljoenen euro's te verdienen.

Platform Investico ging samen met het *Algemeen Dagblad* voor *De Groene Amsterdammer* in openbare bronnen de sporen na van één vermeende criminele organisatie. Het netwerk begint in drie jaar tijd zestien bedrijven, waaronder vier pompstations in België, zo blijkt uit ons onderzoek.

Zelfstandige tankstations op het Vlaamse platteland zijn volgens experts een 'uitstervende' markt, niemand kan een goede reden geven waarom Nederlandse ondernemers in deze business zouden stappen. In ieder geval één van de tankstations is volgens de Belgische opsporingsdiensten betrokken bij een fraudezaak van tientallen miljoenen euro's.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een artikel in de [De Groene Amsterdammer](#) en het [Algemeen Dagblad](#) op 5 maart. Ook verschijnt er een eigen versie van het artikel in het Belgische regionale dagblad [Het Belang van Limburg](#).

Het nieuws wordt overgenomen in [De Gelderlander](#), [PZC](#), [Eindhovens Dagblad](#), [BN de Stem](#). Al deze kranten nemen het onderzoek ook over in de gedrukte krant, het onderzoek staat op zaterdag 5 maart in 2,2 miljoen gedrukte kranten. Op de website van het AD wordt het onderzoek ruim 200.000 keer gelezen.

Beeld: Algemeen Dagblad

maart

Daarnaast verschijnt er een tweedelige *Speurwerk*-podcast waarin redacteur Sylvana van den Braak het onderzoek op de voet volgt, hier [Speurwerk deel 1](#) en [deel 2](#). Op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een verantwoording van onze werkwijze.

Beeld: Gabriël Kousbroek

7 mrt

Nederlandse bedrijven nog altijd niet berecht om schenden Krim-sancties

Nederlandse bedrijven die vermoedelijk meewerkten aan de bouw van de Krimbrug tussen het Russische vasteland en de Krim, zijn nog steeds niet berecht, ook al is het meewerken aan infrastructurele projecten op en rond het schiereiland sinds 2014 gesanctioneerd.

In dit korte project onderzoekt Investico waarom deze onderzoeken, over bijdragen aan een brug waarvan de Russische troepen in 2022 dankbaar gebruik maken, nog steeds op de plank liggen. We kijken ook naar sanctieoverschrijdingen richting buurlanden, en in hoeverre daar onderzoeken over zijn afgerond.

Publicaties

Het onderzoek verschijnt in [Trouw](#), in [De Groene Amsterdammer](#) en, in samenwerking met journalist Niek Opten, in [De Gelderlander](#). Redacteurs Simone Peek en Linda van der Pol schuiven aan in de [podcast](#) van *De Groene Amsterdammer*.

Het nieuws wordt onder andere overgenomen door het [Reformatorisch Dagblad](#) en [Europa.nu](#). [FTM](#) plaatst een verwijzing. Op de site van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en een [longread met bronvermeldingen](#).

Beeld: Anton Romanko

maart

Samenwerkende gemeenten kosten structureel meer geld

Regionale samenwerkingsverbanden zouden efficiënter moeten werken, maar zadelen gemeenten elk jaar op met onverwachte kosten. De laatste drie jaar gaven zij structureel meer uit dan begroot. Elk jaar overschrijdt ruim twee derde van de organisaties waarin gemeenten met elkaar samenwerken het oorspronkelijke budget.

Dat blijkt uit een berekening van platform voor onderzoeksjournalistiek Investico, dat 1200 jaarstukken doornam van ruim 200 samenwerkingsverbanden voor *Trouw* en *De Groene Amsterdammer*, *de Gelderlander* en *de Stentor*.

Publicaties

Een week voor de gemeenteraadsverkiezingen, op 9 maart, leidt het onderzoek tot een artikel in [De Groene Amsterdammer](#), een [nieuwsbericht in Trouw](#) en een achtergrondverhaal in het katern [De Verdieping](#), een artikel in [De Gelderlander](#) en [De Stentor](#).

Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#) en het [geannoteerde verhaal](#), inclusief een uitgebreide verantwoording van onze werkwijze. Ook publiceren we de volledige dataset op onze website.

SAMEN STAAN WE STERK...

... IN HET ROOD

®

Beeld: Kamagurka

Rekenkamer

Tweede Kamerlid Renske Leijten (SP) stelt [Kamervragen](#) naar aanleiding van ons onderzoek. [Binnenlands Bestuur](#) nam ons nieuws over. Een lid van de Rekenkamercommissie Leiden-Leiderdorp reageert [op LinkedIn](#) enthousiast op het verhaal en stelt dat het onderzoek helpt 'onze volksvertegenwoordigers alerter' te maken.

Hoe leg je beslag op Russisch geld?

Nederland garandeerde jarenlang anonimiteit en een veilige haven voor Russisch kapitaal. De financiële sector is de afgelopen decennia zo sterk verknoopt geraakt met Russisch geld dat het nu praktisch onmogelijk is om Russische oligarchen met sancties effectief te raken.

In deze analyse bespreekt Investico verschillende onderzoeken naar Russisch geld in Nederland die we de afgelopen jaren hebben uitgevoerd: de FinCEN Files, Troika Laundromat en Pandora Papers. Aan de hand van deze onderzoeken bespreken we waarom het moeilijk is om beslag te leggen op Russisch geld, en hoe Nederland dat aan zichzelf te danken heeft.

Publicaties

Het artikel verschijnt op de site van [De Groene Amsterdammer](#) en wordt genoemd in een uitzending van [Buitenhof](#) over dit thema. Redacteur Karlijn Kuipers vertelt over het artikel in de [podcast](#) van [De Groene Amsterdammer](#). Op de website van [Investico](#) plaatsen we een geannoteerde versie van het artikel.

Beeld: Dhahau Naseem, Reuters

19 mrt

Compensatie kosten brandstof en energie gaat vooral naar de rijkste huishoudens

Van de belastingverlagingen op energie en brandstof profiteren met name rijke Nederlanders. Om huishoudens tegemoet te komen in de prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne trekt het kabinet 2,1 miljard euro uit. Een derde hiervan komt terecht bij de rijkste twintig procent van de bevolking, blijkt uit onze berekening.

Een week eerder maakte het kabinet bekend de belastingverlagingen door te zullen voeren. Toen al waarschuwden critici dat rijke huishoudens hier vooral van zouden profiteren. De berekening van Investico bevestigt en kwantificeert deze vermoedens.

Publicaties

Trouw plaatst het [nieuws](#) op de voorpagina van de papieren krant, bij [De Groene Amsterdammer](#) verschijnt het online. Ook tal van andere media berichten over het onderzoek, zoals [RTL Nieuws](#), [de Stentor](#), [Hart van Nederland](#), [het Algemeen Dagblad](#) en [het Leidsch Dagblad](#). Ook op de website van Investico verschijnt het [nieuwsbericht](#), plus de gebruikte berekening voor de accijnsverlaging.

Het nieuws wordt gemeld in de radiobulletins, redacteur Adrian Estrada geeft 's ochtends een toelichting in het [NOS Radio 1 Journaal](#).

Beeld: Trouw

Kanttekeningen

Op 23 maart noemen Tweede Kamerleden van de SGP en de Partij voor de Dieren het onderzoek tijdens een plenair debat. Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Katrien van Gennip (CDA) plaatst [kanttekeningen](#) bij de conclusies.

In de maanden daarna worden de conclusies vaak [genoemd](#) bij [nieuws](#) over de inflatie. Na verloop van tijd lijkt de conclusie te zijn geaccepteerd als algemeen feit en wordt deze onder meer in het *Financieel Dagblad* [zonder bronvermelding](#) genoemd.

Omstreden Oekraïense oligarch bankiert in Nederland

De rijkste man van Oekraïne, Rinat Achmetov, was bij alle sleutelmomenten uit de jonge Oekraïense geschiedenis betrokken. Zo hielp hij Viktor Janoekovitsj ooit in het zadel en kwam hij in najaar 2021 in opspraak omdat hij, volgens president Zelenski, betrokken zou worden bij een beraamde staatscoup.

Investico ontdekt dat Achmetov zijn rijkdom en macht wist te vergroten met hulp van de Nederlandse financiële sector. Achmetovs bedrijven staan ingeschreven op de Zuidas, en de oligarch kon verder bankieren in Nederland lang nadat het Zwitserse Barclays de rekeningen van Achmetov bevroren had.

Publicaties

Het artikel verschijnt zowel in [De Groene Amsterdammer](#) als [Trouw](#). Op de site van Investico zetten we zowel een [nieuwsbericht](#) als een [longread](#) met bronvermeldingen. Het onderzoek wordt ook genoemd door de [NOS](#) en [Den Haag Centraal](#).

Beeld: AFP Photo

Staat verzekerde deals tussen Nederlandse ondernemers en vertrouweling Poetin

Sinds Rusland in 2014 de Krim binnenviel, verzekerde het Rijk nog steeds deals van Nederlandse bedrijven met Gennadi Timtsjenko, een vertrouweling van president Poetin. Nederlandse bedrijven kregen in totaal bijna 30 miljoen euro verzekerd voor deals met gas- en oliebedrijven van Timtsjenko.

In de tussentijd was Timtsjenko al gesanctioneerd door de Amerikaanse overheid en mochten Amerikanen geen zaken meer met hem doen. Experts zijn zeer kritisch: 'Deze verzekeringen ondermijnen de Amerikaanse sancties.'

De contracten waren verzekerd door staatsverzekeraar Atradius, die dat alleen doet bij projecten die te risicovol zijn voor commerciële verzekeraars. Atradius verzekerde ook deals met andere controversiële oligarchen, zoals die van aluminiummagnaat Oleg Deripaska.

Publicaties

Het onderzoek wordt gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#) en [Trouw](#). Vakblad [AccountantWeek](#) neemt het stuk over. Op de site van Investico plaatsen we een [nieuwsbericht](#) en een [langer artikel](#).

Petitie

Ngo SumOfUs organiseert naar aanleiding van onze publicatie een petitie waarin minister Hoekstra wordt opgeroepen om de verzekeringen nog een keer te onderzoeken.

Beeld: Getty Photos

30 mrt

Keuringsbedrijf Psyon misbruikt leugentest bij medisch onderzoek UWV-zaken

Medisch expertisebureau Psyon, dat door onder meer het UWV wordt ingehuurd om in complexe zaken rond arbeidsongeschiktheid advies uit te brengen, hanteert een uiterst discutabele werkwijze. Dat zeggen experts. Ze zijn kritisch op het oneigenlijk gebruik van een leugentest.

In medische rapporten gebruikt het bedrijf geknipte en geplakte standaardteksten. Experts zijn daarnaast kritisch over een vage standaarddiagnose waarmee mensen vaak worden afgekeurd voor een UWV-uitkering. De medische rapporten van Psyon worden door rechters in zaken tegen het UWV vrijwel altijd overgenomen.

Burgers hebben in de rechtbank nauwelijks kans om een besluit van het UWV aan te vechten. Investico analyseert alle uitspraken tegen het UWV rond arbeidsongeschiktheid die in 2021 bij de Centrale Raad van Beroep werden gevoerd, de enige instantie die alle uitspraken online publiceert. Daaruit blijkt dat de rechter in 90 procent van de gevallen het oordeel van het UWV volgt.

Publicaties

Het onderzoek verschijnt als longread in [De Groene Amsterdammer](#). Voor dagblad *Trouw*, die op woensdagochtend hun website ermee openen, schrijven we [een artikel](#) voor katern *de Verdieping*.

Ons artikel in *Trouw* is op 30 maart het best gelezen stuk van alle titels van uitgever DPG Media, (onder meer *Trouw*, *Volkskrant* en *AD*). Ook op de website van *De Groene* wordt het stuk woensdagochtend meteen als beste gelezen.

maart

Anouk Kootstra en Belia Heilbron mogen in de [podcast](#) van De Groene Amsterdammer vertellen over hun onderzoek. Op de site van Investico publiceren we een [longread](#) met bronvermeldingen.

Op sociale media maakt het onderzoek veel los. Verder krijgen we tientallen reacties van lezers die zich in het verhaal herkennen. Sommigen hebben vervelende ervaringen bij het UWV, anderen met Psyon.

Motie aangenomen

SP-Kamerlid Bart van Kent stelt op 1 april [Kamervragen](#) naar aanleiding van ons onderzoek, over de werkwijze van Psyon en het toezicht daarop door het UWV.

Op 12 april dienen Kamerleden Barbara Kathmann (PvdA) en Senna Maatoug (GroenLinks) een [motie](#) in waarin ze de regering vragen te onderzoeken hoe een onafhankelijk medisch oordeel (financieel) toegankelijker wordt voor mensen bij UWV-zaken. Deze motie wordt aangenomen.

Beeld: Joep Bertrams

20 apr

april

Kluwen van belangen rond medicijn tegen Alzheimer

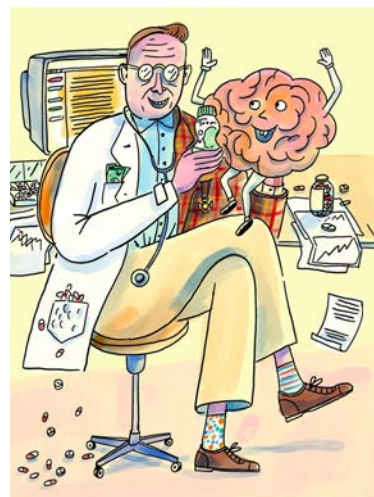
Een medicijn tegen Alzheimer is de heilige graal in de farmaceutische industrie. Wie de meest voorkomende dementie weet te genezen of vertragen verdient miljarden. Kandidaat-medicijnen richten zich op het opruimen van eiwitkluwen in de hersenen, maar deze middelen liggen onder vuur: ze werken nauwelijks, en hebben sterke bijwerkingen.

Dé voorvechter van deze klasse medicijnen is de Nederlandse neuroloog Philip Scheltens. Hij zal op meerdere manieren profiteren als deze medicijnen succesvol zijn: als hoogleraar aan de VU onderzoekt hij medicijnen waar het hedge fonds waar hij bestuurder is in investeert. 'Uiterst kwetsbaar', noemen integriteitsexperts zulke constructies.

En bovendien is het niet de eerste keer: een yoghurt drank die de gevolgen van Alzheimer zou vertragen werd ook door Scheltens onderzocht. Er is geen enkel bewijs dat het Nutricia-drankje werkt, maar nu duikt het weer op in door de overheid gefinancierd onderzoek.

Publicaties

We publiceren erover in [De Groene Amsterdammer](#). Trouw publiceert twee ([hier](#) en [hier](#)) nieuwsberichten en een [achtergrondverhaal](#). Op de site van Investico plaatsen we een [nieuwsbericht](#) en een [uitgebreid verhaal met bronvermelding](#).

Beeld: Aart-Jan Venema

27 apr

Masterclassonderzoek: Gooien met grond, over de verdozing van Nederland

Steeds vaker vallen landschappen ten prooi aan monotone distributiecentra. Het verzet van burgers mag niet baten. Waar Den Haag regie zou moeten nemen over schaarse groene ruimte gooit het die juist in de uitverkoop.

Ondanks voornemens van provincies en beloftes in het regeerakkoord om 'verdozing van het landschap' terug te dringen, komen er tot eind 2023 nog zeker 64 grote distributiecentra bij in Nederland.

Publicaties

Dit onderzoek van de Masterclass onderzoeksjournalistiek van Investico en *De Groene* verschijnt als longread in [De Groene Amsterdammer](#). In hetzelfde nummer schrijven begeleiders Thomas Muntz en Coen van de Ven een commentaar. [In dat stuk](#) geven ze een meer politieke analyse van het masterclassonderzoek.

Voor dagblad *Trouw* schrijven we [een artikel](#) dat zondagochtend 1 mei hoog op de website verschijnt en maandag 2 mei op [pagina 4](#) van de papieren krant staat. Voor de site van Investico maken we een [nieuwsbericht](#) en een [geannoteerde longread](#).

Beeld: De Groene Amsterdammer

Ook *De Gelderlander* publiceerde ons [nieuwsbericht](#). Daarnaast maakt journalist Eric Reijnen Rutten van *de Gelderlander* [een achtergrondverhaal](#) naar aanleiding van ons onderzoek.

Televisie en podcasts

[Het nieuws](#) brengen we in samenwerking met het KRO-NCRV-programma *Pointer*. Met hen maken we een [online tool](#) waarmee mensen kunnen opzoeken of er een distributiecentrum bij hen in de buurt komt. Op zondagavond 24 april zendt NPO 2 [de](#)

april

[aflevering](#) van *Pointer* uit. De tv-makers noemen Investico bij het deel over de nieuwe plannen. De samenwerking komt ook in de aftiteling langs.

Masterclasdeelnemers Karlijn Saris en Bijou van der Borst en hoofdredacteur Thomas Muntz schuiven aan in de [podcast](#) van *De Groene Amsterdammer* om te vertellen over het onderzoek. Daarnaast verschijnt er een [podcast bij Speurwerk](#) waarin redacteur Simone Peek praat met alle Masterclasdeelnemers: Bijou van der Borst, Coen Ramaer, Janna Nieuwenhuizen, Romy van Dijk en Karlijn Saris.

Ook Blendle merkt het onderzoek op. Het *Groene*-artikel staat bovenaan in de Blendle Dagstart-nieuwsbrief van zaterdag 30 april.

Online reacties

Op sociale media maakt het onderzoek veel los. We ontvangen tientallen reacties van mensen die uiten hoe verschrikkelijk ze het beleid rond distributiecentra vinden.

Ook experts op het vlak van logistiek reageren. Deskundige op het gebied van bedrijventerreinen Cees-Jan Pen [twittert](#) meer dan tien keer over ons onderzoek en begint [verschillende draadjes](#).

Het [College van Rijksadviseurs](#) deelt op sociale media het artikel van Investico met een verwijzing naar *Pointer*. Joks Jansen, professor of practice in omgevingsbeleid, schrijft naar aanleiding van ons artikel een [blog](#) op LinkedIn over de verdozing. 'Deze week kreeg de discussie over de #verdozing van het Nederlandse landschap opnieuw een zwieper met knap onderzoekswerk van Investico.'

Ook opiniemakers schrijven over het onderzoek van Investico en maken zich boos over 'Nederland Distributieland'. In het *Financieel Dagblad* schrijft Jan Postma enkele dagen na de publicatie [een column](#) over het 'onhoudbare en achterhaalde concept Nederland Distributieland'. Twee weken later spreekt Jamal Ouariachi zich uit in een [column in het weekendmagazine](#) *Tijdgeest* van *Trouw*. Hij schrijft over de 'verbijsterende reportages' in *De Groene Amsterdammer*.

Vakbladen

Het onderzoek van Investico bereikt ook de vakbladen van de logistieke sector. [Logistiek.nl](#) publiceert over de vergunningen. Ook Stadszaken.nl brengt ons nieuws. Zij focussen zich op dat de centra in het groen staan: '[Aantal distributiecentra in het groen groeit rap door](#)'.

Begin je weekend goed met de beste stukken voor de zaterdag:

Nederland vol blokkendozen: hoe ons groen sneuvelt voor distributiecentra

In deze longread lees je hoe het kan dat er hier meer distributiecentra staan dan in alle andere landen om ons heen. En dat het niet lang meer duurt voordat ons landschap is veranderd in een grijze, monotone muur.

Beeld: Blendle

Op 9 mei komt het onderzoek langs in een [podcast van BNR-nieuwsradio](#) over vastgoed. Het onderzoek uit *De Groene* wordt er besproken met Tim Beckman, de CEO van logistiek vastgoedontwikkelaar Intospace. De discussie kan wel 'wat nuance gebruiken', zegt hij.

Weken later publiceert *Trouw* een reportage over de protesterende imker die in ons artikel aan bod komt en zich verzet tegen de verdozing van Tilburg. ['Ik ben het geweten van de insecten.'](#) Onderaan staat een verwijzing naar Investico's artikel bij *Trouw*.

In zijn *NRC*-column van 20 juni haalt ook [Marijn Kruk](#) Marijn Kruk het onderzoek aan. Hij schrijft dat het *Groene*-artikel hem deed inzien 'hoezeer Nederland uit proportie is geraakt'. Kurk noemt het onderzoek 'ontluisterend' en haalt vervolgens het aantal vierkante meter aan logistiek vastgoed en het aantal distributiecentra nog eens aan.

Politieke impact

Bijna een half jaar na het onderzoek is er dan toch politieke impact. In het FD [eist het CDA ingrijpen van de minister](#) bij de bouw van nieuwe distributiecentra, zoals hij ook deed bij datacenters. Ook Investico wordt in het artikel aangehaald. Volgens onderzoek van Investico en CoBouw worden er tot eind volgend jaar 64 nieuwe distributiecentra gebouwd, schrijft het FD. 'Dan denk ik: straks staan die dingen er al', zegt CDA-Kamerlid Jaco Geurts tegen de krant, 'voor wij klaar zijn met de discussie over wat te doen'.

Beeld: Joep Bertrama

11 mei

Private opleider NCOI overtreedt wet met nepdiploma's

Anderhalf jaar na het [Investico-onderzoek](#) naar privaat onderwijsinstituut NCOI, publiceert de Inspectie van het Onderwijs haar eigen onderzoek naar NCOI. Hierin stelt de Inspectie vast dat het instituut de onderwijswetgeving heeft overtreden, en het de afgelopen vier jaar aan meer dan 500 cursisten een masterdiploma verstrekte voor studies die helemaal geen erkende masteropleidingen waren.

Publicaties

Investico is de eerste die dit nieuws brengt. Het staat op de voorpagina van [Trouw](#), op de website van [De Groene Amsterdammer](#), [Radar](#) en natuurlijk op de website van [Investico](#). Het nieuws wordt ook veelvuldig overgenomen door andere media, waaronder de [NOS](#), het [AD](#), het [FD](#) enzovoorts.

Succes

Het Onderwijsinspectie-onderzoek werd in januari 2021 aangekondigd, volgend op een onderzoek van Investico naar NCOI. CDA-Kamerlid Harry van der Molen stelt [Kamervragen](#).

Beeld: Trouw

18 mei

In illegale Nederlandse trustsector verbergen Russische bedrijven zich voor sancties

Met verscherpte wetten werd de trustsector de afgelopen jaren steeds verder aan banden gelegd. Tegelijk ontstond daarnaast een bloeiende illegale trustsector.

Buitenlandse bedrijven die in illegale trustdiensten in Nederland genieten, vallen buiten het toezicht van De Nederlandsche Bank en zijn moeilijk op te sporen.

Investico doet onderzoek naar voormalige klanten van Nederlandse trustkantoren die nog steeds in Nederland actief zijn. We onderzoeken op welke manier deze bedrijven zich vandaag de dag organiseren, en welk aandeel van de ondernemingen in bezit is van een Russische eigenaar. Voor zeker honderd onderzochte bedrijven blijkt dat het geval.

Publicaties

Het onderzoek verschijnt in [De Groene Amsterdammer](#), bij [Investico](#), en wordt groot overgenomen door de [NOS](#). Ook [Transparency International](#) en een [Antilliaans medium](#) berichten over het onderzoek.

Politieke impact

SP-Kamerlid Jasper van Dijk stelt [Kamervragen](#). Op een congres van [Transparency International Nederland](#) in Den Haag, gefinancierd door de Europese commissie, geven redacteurs Linda van der Pol en Romy van der Burgh een lezing naar aanleiding van het onderzoek.

Beeld: Milo

19 mei

Miljardenprojecten van Rijksoverheid leunen op fossiele toekomst

Het Rijk houdt bij de aanleg van infrastructuur geen rekening met de uitvoering van de Parijse klimaatdoelen. Gloednieuwe sluizen en vaarwegen zouden nodig zijn voor de doorvoer van grote hoeveelheden kolen en olie, terwijl die fossiele energiebronnen internationaal in de ban gaan voor het klimaat.

Bij een geslaagde energietransitie is het nut van miljardenprojecten rond de havens onzeker. Dat blijkt uit onderzoek van Investico, waarvoor we de kosten-baten analyses van grote infrastructuur projecten toetsten aan de klimaatdoelen.

Publicaties

[Trouw](#) zet het nieuws op de voorpagina en plaatst in het katern *de Verdieping* een mooi opgemaakt achtergrondverhaal. In [De Groene Amsterdammer](#) publiceren we een longread. Op de site van Investico plaatsen we een nieuwsbericht en verhaal met bronvermeldingen.

Het nieuws verschijnt ook op [Nu.nl](#) en [Teletekst](#). [Regionale media besteden](#) aandacht [aan de sluizen](#) in hun [regio](#) die gebouwd zijn voor een fossiele toekomst, zoals blijkt uit ons onderzoek. Redacteur Adrian Estrada mag het onderzoek op NPO Radio 1 toelichten in het [NOS Radio 1 Journaal](#).

Beeld: Trouw

Online casino's blijken op Curaçao de perfecte witwasmachines

Investico zet samen met *Argos* en *De Groene Amsterdammer* de schijnwerper op de online goksector op Curaçao, die wordt gebruikt door Italiaanse maffia, Russische criminelen en de Haagse onderwereld. De sector beweegt vrijwel volledig buiten het zicht van de overheid.

Niet de overheid, maar een handvol private bedrijven bepaalt wie tot de markt wordt toegelaten. De Curaçaose overheid heeft werkelijk geen idee wie de casino's exploiteert en hoeveel geld er door de online gokkasten stroomt.

Terwijl Curaçaose gokbedrijven opduiken in Amerikaanse, Italiaanse, Braziliaanse, Nederlandse en Russische strafzaken, is er voor zover wij konden vaststellen nog nooit een gokbedrijf strafrechtelijk vervolgd. Ambtenaren die proberen om de gokbedrijven beter te reguleren, of activisten die misstanden aan het licht brengen, worden tegengewerkt, aangeklaagd of geïntimideerd. De belangen zijn zó groot, de krachten zó sterk dat de goksector op Curaçao regeert.

Publicaties

Het onderzoek, plus een [versie met bronvermeldingen](#), wordt gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#). Op de website van Investico publiceren we het [artikel met bronverwijzingen](#) en een uitgebreide [pagina met alle ondersteunende documenten](#).

Ook brengen we een [nieuwsbericht](#), een aflevering van de podcast [Speurwerk](#) en een [Engelstalige](#) van het onderzoek. Bij *Argos* verschijnt een artikel en een visual, en wordt de gehele radio-uitzending op NPO Radio 1 gewijd aan dit onderwerp.

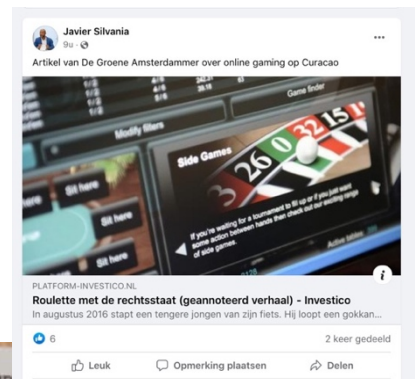
Het onderzoek levert vóór publicatie al media-aandacht op. Cyberluck, een van de bedrijven waar we over schrijven, spande voor publicatie een kortgeding aan om dit artikel vóór publicatie via de rechter te beïnvloeden. Investico won, en dit leidde tot nieuwsberichten bij [NOS](#) en [NPO Radio 1](#). Ook de Curaçaose media berichten hierover, zoals [Amigoe](#), [Antilliaans Dagblad](#), [Dolfijn FM](#), [Curaçao NU](#) (en [hier](#)), [nu.cw](#) (de Antilliaanse versie van [nu.nl](#)) en [Casinonieuws](#).

Het onderzoek wordt overgenomen door Curaçaose media zoals [Amigoe](#), [Curaçao NU](#) (zie ook [hier](#)), [Paradise FM](#), [Curaçao Chronicle](#) en [Dossier Koninkrijksbelangen](#).

Een selectie van berichten in Curaçaose media.

Beeld: Aart-Jan Venema

Politieke impact

De Curaçaose minister van financiën deelt het artikel op Facebook.

Tweede Kamerleden van de ChristenUnie Don Ceder en Mirjam Bikker stellen Kamervragen naar aanleiding van ons onderzoek. SP stelt het onderzoek aan de orde tijdens het Vragenuurtje.

In *Trouw* publiceren we een [voorpaginabericht](#) over een tot dusverre onopgemerkte wetswijziging die bepaalt dat brievenbusbedrijven in Curaçao voortaan geen belasting meer hoeven te betalen. Bij Investico publiceren we dit [nieuwsbericht met uitgebreide bronverwijzing](#).

De lobbyorganisatie voor gokbedrijven CIGA publiceert een persbericht naar aanleiding van ons onderzoek (zie hieronder). Het Antilliaans Dagblad schrijft dat ons onderzoek ‘roddels’ bevat (zie hieronder). [Curaçao Nu](#), [Paradise FM](#), [Dossier Koninkrijksrelaties](#) berichten daar weer over.

Beeld: Trouw

15 jun

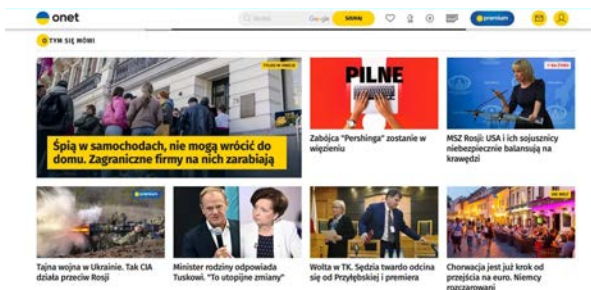
Arbeidsmigranten uit Oekraïne kunnen geen kant op in Nederland

Al voor de oorlog begon kwamen er tienduizenden Oekraïense arbeidsmigranten naar Nederland. Zij hebben niet de status van vluchteling of asielzoeker, maar van arbeidsmigrant. De Oekraïense werknemers verblijven hier al maanden of zelfs jaren, maar zijn amper in beeld bij verantwoordelijke instanties zoals gemeenten, de Arbeidsinspectie en de Sociale Verzekeringsbank.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een spread in het Economie-katern van [Trouw](#) en een artikel in [De Groene Amsterdammer](#). Ook publiceren we het [nieuwsbericht](#) en een [geannoteerde versie](#) op de website van Investico.

Het artikel verschijnt in een Poolse vertaling op [Polish Newsweek](#), en staat later op de homepage van de grootste 'portal' van Polen, Onet.

Beeld: Onet

Beeld: Trouw

juni

21 jun

Het verlanglijstje van de bouwlobby klinkt door in het parlement

Kamerleden van VVD en CDA, waaronder VVD-kamerlid Daniel Koerhuis, vragen herhaaldelijk om woningbouw in een paar specifieke polders: Rijnenburg bij Utrecht, Gnephoek bij Alphen aan den Rijn, Oosterwold bij Almere en Zuidplaspolder bij Rotterdam. Kamerleden en bewindslieden noemen deze polders 274 keer in de Tweede Kamer.

Uit een analyse van Kadaster-gegevens door Platform Investico blijkt dat dit precies de vier polders zijn waar projectontwikkelaars de meeste grond in handen hebben. Zij bezitten hier veertig keer meer grond dan gemiddeld in de rest van Nederland.

Volgens deskundigen is het geen toeval dat Kamerleden juist deze locaties zo vaak noemen, maar het gevolg van lobby door de ontwikkelaars die de grond bezitten. Als zij toestemming krijgen om daar te bouwen, stijgt de waarde van de grond met een half miljard euro. Ontwikkelaars sturen brieven naar de Kamer en nemen parlementariërs mee op stap langs mogelijke bouwlocaties. Zelfs de schijnbaar onafhankelijke onderzoeksrapporten waar Tweede Kamerleden zich op baseren, blijken door de bouwsector te zijn betaald.

Beeld: ANP/ Bart Maat

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een [nieuwsartikel](#) in *Trouw*, een [achtergrondverhaal](#) in de *Verdieping* van *Trouw* en een [longread](#) in *De Groene Amsterdammer* op 21 juni 2022. *Follow the Money* sluit zich aan bij het onderzoek en publiceert een [eigen verhaal](#) op basis van de gezamenlijke bevindingen. *Het Leidsch Dagblad* en *De Stentor* nemen het nieuwsbericht over, voor het *Leidsch Dagblad* schrijven we daarnaast een aangepast [achtergrondartikel](#).

Het *NOS Journaal* meldt het nieuws om 7 uur 's ochtends in het [media-overzicht](#) op NPO 1. Vanaf dat moment beginnen de stukken van Platform Investico en *Follow The Money* zich op Twitter te verspreiden.

Het leidt tot de meest populaire tweet van Investico ooit: ruim 1.400 likes en 780 retweets. GroenLinks-leider [Jesse Klaver](#) deelt het artikel op Twitter, evenals SP-Kamerlid [Sandra Beckerman](#). Omroep West neemt het [nieuws](#) over, Frank Heinen besteedt er aandacht aan in zijn [column](#) voor *de Volkskrant*. Journalisten met een groot bereik delen het bericht ook op Twitter, zoals [Kustaw Bessems](#) en [Floor Millikowski](#).

De longread staat een volle week op nummer één van meest gelezen artikelen op de website van *De Groene*, ook op de website van *Follow The Money* zorgt het voor uitzonderlijk veel verkeer.

Doelen woningbouw en klimaat onhaalbaar om vastgelopen stroomnet

Het stroomnet is onvoldoende aangepast op de energietransitie, die voor een belangrijk deel neer komt op elektrificatie. Dit (korte) onderzoek is het eerste dat gedaan is naar de omvang van dit probleem en de gevolgen.

Zo blijkt blijkt dat vier van de vijf grote industriegebieden liggen in regio's waar geen nieuwe stroomaansluitingen meer mogelijk zijn. Van de honderd grootste CO2 uitstotende bedrijven, bevindt bijna een derde zich in gebieden waar het stroomnet vol zit. Het meest schokkend: zelfs met de beste bedoelingen zijn de klimaatdoelen volgens deskundigen door de problemen op het stroomnet buiten bereik.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een publicatie in de [De Groene Amsterdammer](#) en [Trouw](#). Op de site van Investico verschijnt een [geannoteerde versie](#).

Beeld: ANP/ Sander Koning

10 & 11 jul

Uber files dag 1: Neelie Kroes lobbyde in het geniep voor Uber

Oud-Eurocommissaris en VVD-prominent Neelie Kroes bleek in 2015 en 2016 in het geheim voor het Amerikaanse techbedrijf Uber te hebben gelobbyd, ook nadat de Europese Commissie haar expliciet verboden had een functie bij het bedrijf aan te nemen.

Kroes benaderde bewindslieden, topambtenaren en premier Mark Rutte uit naam van Uber. Het miljardenbedrijf wilde via Kroes invloed uitoefenen op de taxiwetgeving en op een strafrechtelijk onderzoek naar Uber.

Dat onthult Investico samen met Trouw en *Het Financieele Dagblad* op basis van de Uber Files. Ruim 124.000 interne documenten van Uber zijn gelect aan *The Guardian*, dat ze deelde met het Internationaal Consortium van Onderzoeksjournalisten (ICIJ).

Publicaties

Het lek bevat bedrijfsdocumenten, e-mails, notulen, memo's en chatberichten. Het onderzoek naar Neelie Kroes leidt tot een nieuwsbericht bij [de Groene Amsterdammer](#), het [Financieele Dagblad](#) en dagblad [Trouw](#).

Het nieuws wordt overgenomen door [NRC](#), [Volkskrant](#), [Telegraaf](#), [BNR](#), [Business Insider](#), [GeenStijl](#), [BNN Vara](#), [RTL Nieuws](#), [Algemeen Dagblad](#), [Nu.nl](#), [NOS](#), [Linda](#), en andere media.

Redacteur Romy van der Burgh zit twee uur na publicatie in de opening van het [NOS Achtuurjournaal](#), dat fragment is later ook te zien bij [Nieuwsuur](#).

Er verschijnt een [column](#) van Sheila Sitalsing in *de Volkskrant* over de Uber Files.

Beeld: NOS

juli

Klacht bij Europese Commissie

Europarlementariër Paul Tang wil dat de Europese Commissie een onderzoek start naar het handelen van Kroes, hij dient [een klacht](#) in. De [Europese Commissie](#) zelf vraagt voormalig Eurocommissaris Neelie Kroes om opheldering over stiekem lobbywerk.

Lilian Marijnissen en Renske Leijten (SP) stellen [Kamervragen](#) over de rol van premier Rutte in de Uber Files. Ook Bart van Kemp (SP) stelt [Kamervragen](#) over het optreden tegen Uber naar aanleiding de Uber Files.

In september [wordt bekend](#) dat de Europese fraudewaakhond OLAF een onderzoek instelt naar de lobby van Kroes voor Uber na haar termijn als Eurocommissaris.

Uber files dag 2: de Belastingdienst schond regels en verdragen

De Nederlandse Belastingdienst schond in 2015 regels en internationale verdragen ten faveure van techbedrijf Uber. De fiscus vertrad met opzet verzoeken om informatie vanuit andere Europese belastingdiensten.

Ook lekte de dienst vertrouwelijke informatie over een internationaal belastingonderzoek naar het Amerikaanse miljardenbedrijf. Dat is mogelijk strafbaar. Ook lobbyde de Belastingdienst bij de Franse regering voor een gunstigere belastingpositie voor Uber in Frankrijk.

Publicaties

Het tweede nieuws wat Investico samen met het [FD](#) en [Trouw](#) brengt verschijnt bij *De Groene* in de vorm van een [nieuwsbericht](#), ook de [longread](#) van de Uber Files verschijnt die dag bij *De Groene*, op de website van [Investico](#) is een geannoteerde versie te lezen.

Beeld: Olivia Ettema

Het nieuws wordt overgenomen door [NRC](#), [Volkskrant](#), [NOS](#), [BNR](#), [EuropaNu](#), [De Dagelijkse standaard](#), [AD](#), [RTL nieuws](#) en [De Gelderlander](#). [Tweakers](#) schrijft een stuk over de 'kill switch'.

Gaby de Groot is 's avonds te gast bij [Nieuwsuur](#) en in het late [NOS Journaal](#), samen met hoogleraar belastingrecht Jan van de Streek. [BNR en de Dagkoers van FD](#) spreken samen met Gaby en Johan Leupen in een podcast over de Uber Files. Dirk Waterval is te beluisteren in [De Dag \(NOS\)](#).

Redacteur Linda van der Pol is te gast bij [Sprakmakers](#) op NPO Radio 1 en in de podcast van [NOS op 3](#). Romy van der Burgh en Linda van der Pol zijn beide te gast in de wekelijkse [Groene podcast](#) op vrijdag 15 juli en zijn te horen in Investico's podcast [Speurwerk](#).

Hubert Smeets schrijft een [column](#) in NRC over de Belastingdienst. Hoogleraar belastingrecht [Jan van de Streek schrijft een wetenschappelijk paper](#) over de Uber Files, gepubliceerd op de website van de Universiteit Leiden.

Minister start onderzoek

Er worden verschillende Kamervragen gesteld over de rol van de belastingdienst in de Uber Files, door [Mahir Akaya \(SP\)](#), [Farid Azarkan \(DENK\)](#), [Romke de Jong \(D66\)](#) en Pieter Omtzigt.

Staatssecretaris van Financiën Marnix Van Rij (CDA) [geeft aan](#) verder onderzoek te willen doen naar de belastingdienst inzake Uber. Kort na publicatie geeft het Ministerie van Financiën [opdracht](#) tot een externe toetsing van het interne onderzoek naar aanleiding van de Uber Files. Ook wordt een onderzoek opgestart naar alle contacten tussen Uber en bewindspersonen, blijkt uit beantwoording van Kamervragen van onder andere Omtzigt.

27 jul

Zo verloopt de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne in de praktijk

In maart vluchten duizenden Oekraïners naar Nederland, dat worden er al snel tienduizenden. Gemeenten moeten voor deze vluchtelingen, zonder enige vorm van voorbereiding, een compleet nieuw opvangsysteem optuigen. De Oekraïners krijgen een speciale status in de EU, waarmee ze vrij kunnen reizen en meteen mogen werken.

Investico volgt vijf maanden lang het functioneren van dit compleet nieuwe opvangstelsel. Vluchtelingen door heel Nederland laten hun verblijfsplekken zien en delen maandenlang hun ervaringen. Bestuurders, ambtenaren en vrijwilligers spreken openlijk over de dilemma's waar ze tegenaan lopen.

Publicaties

Op 27 juli verschijnt [een longread](#) hierover in *De Groene Amsterdammer*. Een dag ervoor, op 26 juli, publiceert *Trouw* het [eerste artikel](#) van een driedelige serie over de vluchtelingenopvang. Dit gaat over hoe gemeenten aan hun lot worden overgelaten

Op vrijdag 29 juli publiceert *Trouw* het [tweede artikel](#) over hoe vluchtelingen moeizaam hun weg in het Nederlandse zorgstelsel vinden, en op 5 augustus publiceert *Trouw* het [derde artikel](#), een analyse over hoe het kabinet deze crisis opnieuw volledig uitbesteed en het maandenlang in crisismodus houdt waardoor structurele oplossingen ontbreken.

Op de [voorpagina van Trouw](#) staat die dag een artikel dat aansluit bij de serie, waarin Hubert Bruls, voorzitter van de veiligheidsregio's, waarschuwt voor een volle opvang voor Oekraïners.

Het onderzoek wordt vooral gedeeld onder ambtenaren en gemeente-adviesbureaus, die zich vaak herkend zeggen te voelen in de verhalen uit het onderzoek.

juli

In de landbouw bedient de Rabobank blind de bestaande belangen

De Rabobank financiert tachtig procent van de landbouw in Nederland. Diezelfde sector staat een grote transitie te wachten op het gebied van milieu en duurzaamheid. Is de grootste financier van de sector een aanjager of een vertrager van deze transitie?

In dit onderzoek reconstrueren we eerdere milieudilemma's van de afgelopen decennia van de Rabobank als boerenfinancier. Daaruit blijkt dat de Rabobank telkens erin slaagt om schaalvergroting door te zetten. De negatieve milieueffecten ziet de bank niet aankomen, of weet ze niet te verhelpen.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een [longread](#) (en de cover) in *De Groene Amsterdammer*. Voor [Trouw](#) gooien we het over een andere boeg. We zetten de gevoerde interviews met drie Rabobank-prominenten centraal en laten ze reflecteren op de richtingenstrijd die in de jaren tachtig en negentig al werd gevoeld, die opvallend veel gelijkenissen heeft met de huidige dilemma's rondom stikstof.

Trouw maakt veel ruimte voor het verhaal en ondanks dat het voor een Investico artikel relatief weinig 'nieuws' bevat wordt het toch een van de meest gelezen artikelen in *Trouw* van het jaar.

Op [sociale media](#) is veel aandacht voor de boer uit het artikel die in 2021 een lening ontvangt voor een pluimveehouderij tegen een Natura-2000 gebied. In *De Avondshow met Arjen Lubach* NPO 1 noemt [Arjen Lubach](#) ons artikel in een item over de Rabobank.

Beeld: De Groene Amsterdammer

14 sep

Op- en ondergang van het Multidisciplinair Interventieteam van Ferd Grapperhaus

Het 'Multidisciplinair Interventieteam' moest het antwoord worden op de verharding van de onderwereld, na de moord op advocaat Derk Wiersum, deze week drie jaar geleden. Maar het 'superteam' dat in het leven werd geroepen door toenmalig minister Ferd Grapperhaus bleef hangen op de Haagse tekentafels.

Niemand van de opsporingsdiensten die mee moeten werken ziet het plan zitten, en het komt nooit van de grond, blijkt uit de ruim vijftienhonderd interne mails, appjes en documenten en die via een wob-verzoek zijn verkregen.

Sinds 2017 is er ruim 900 miljoen euro vrijgemaakt uit de Staatskas voor de bestrijding van ondermijning, waaruit zeker 163 teams, taskforces, samenwerkingsverbanden en initiatieven zijn ontstaan. Het effect daarvan is nauwelijks meetbaar en zelfs het ministerie heeft het overzicht niet meer.

Publicaties

14 september verschijnt hierover een [longread](#) in *De Groene Amsterdammer*. Investico publiceert ook een [nieuwsbericht](#). Onderzoekspartner [Follow the Money](#) publiceert ook een longread, Argos (ook onderzoekspartner) brengt het in een [televisie-aflevering](#) en op de website van het programma verschijnt ons [nieuwsbericht](#) ook.

september

EenVandaag neemt het [nieuws](#) over en [opent](#) hun tv-uitzending met een item van 11 minuten over het onderwerp. Het nieuws wordt overgenomen door de [NOS](#), [Trouw](#) en [NRC](#). Het NOS Radio 1 Journaal besteedt er in de [ochtenduitzendingen](#) aandacht aan, en een redacteur van Argos geeft in het programma een toelichting. *FTM*-redacteur Yelle Tieleman vertelt over de samenwerking in de nieuwsuitzending van [BNR](#). Het [Mediaforum](#) van *Spraakmakers* op NPO Radio 1 bespreekt het onderzoek en de samenwerking uitgebreid. Ook [31Mag](#) neemt het nieuws (in het Italiaans) over, net als [TaxLive](#).

Beeld: Phil Nijhuis, ANP

[Speurwerk](#) en [De Groene Amsterdammer](#) wijden allebei een aflevering van hun podcast aan het onderzoek. Het stuk is enige tijd het best gelezen artikel op de website van De Groene Amsterdammer.

Kamervragen

PvdA-Kamerlid Songül Mutluer dient naar aanleiding van het nieuwsbericht Kamervragen in voor bij het begrotingsdebat.

28 sep

september

Risikant en in opkomst: hypotheek financieren via crowdfunding

Aan de onderkant van de huizenmarkt ontstond de laatste jaren een bedrijvige schaduwsector. Steeds meer beleggingspanden worden gefinancierd met risicovolle crowdfundhypotheek, blijft uit onderzoek van Investico op initiatief van *Vice Nederland*.

Publicaties

In [De Groene Amsterdammer](#) verschijnt een longread waarin we enkele jongeren volgen die rijk hopen te worden met vastgoed – en zich toeleggen op het vinden, ‘flippen’ en verhuren van woningen aan de onderkant van de markt. Bij [Trouw](#) en [platform Investico](#) plaatsen we een nieuwsbericht over de toenemende populariteit van crowdfundhypotheek onder vastgoedbeleggers.

Samenwerkingspartner *Vice* publiceert een [longread](#) met de bevindingen uit ons onderzoek en aanvullende interviews en reportages.

Redacteur Linda van der Pol vertelt op [BNR](#) over het onderzoek, dat er ook een artikel aan. Het nieuws werd verder onder andere overgenomen door [Radar](#), [Vastgoedmarkt.nl](#), [Amweb](#), en [Findinet](#), en de ‘Havermelkelite’-nieuwsbrief van journalist Jonas Kooyman.

Beeld: Aart-Jan Venema

Nederlanders in Dubai bezitten voor ruim 600 miljoen aan vastgoed

Er is weinig zicht op de geldstromen van en naar Dubai – tot nu. In het emiraat blijken veel Nederlandse miljoenen in vastgoed om te gaan. Hoe kan het dat witwassers en belastingontduikers onder de radar blijven?

Nederlanders blijken in totaal meer dan 1500 panden te bezitten in Dubai, een emiraat aan de Perzische Golf dat amper belasting heft en geen openbaar kadaster of handelsregister hanteert. Daardoor was tot op heden onduidelijk wie uit Nederland er allemaal over vastgoed beschikken.

Daar is nu verandering in gekomen door een grote hoeveelheid gelekte data uit 2020, afkomstig uit het kadaster en andere registers uit Dubai. Het in de Verenigde Staten gevestigde onderzoeksbureau Centre for Advanced Defense Studies heeft dat datalek geordend, waarna de gegevens voor Nederland zijn onderzocht door Platform Investico en *De Groene Amsterdammer*, in samenwerking met *Trouw*.

Publicaties

We publiceren een achtergrondverhaal in [De Groene](#) en een artikel [Trouw](#) en op de site van Investico. Het nieuws wordt op de dag van publicatie opgepikt door een scala aan andere media, zoals het [NOS Radio 1 journaal](#), de [Telegraaf](#), het [Algemeen Dagblad](#), [Nu.nl](#), het [Eindhovens dagblad](#), de [Gelderlander](#), de [Stentor](#).

Bedrijfsleven doet veel te weinig aan besparen van energie

Energiebesparing is de crux tijdens deze energiecrisis, aldus minister van Klimaat Rob Jetten. Maar uit onderzoek van Investico blijkt dat er door de overheid jarenlang totaal niet werd ingezet op energiebesparing. De energiebesparingsplicht werd amper gehandhaafd.

Nederland zonderde de zware industrie uit. Zij hoefden helemaal niet zuinig met energie om te springen. Nederland lobbyde zelfs in Brussel tegen energiebesparing.

Publicaties

Bij *De Groene Amsterdammer* verschijnt het achtergrondverhaal over hoe Nederland omging met [energiebesparingsregels op donderdag 13 oktober online](#). Het nieuws staat die donderdagochtend bij [Trouw op de voorpagina](#). Voor het katern *de Verdieping* schrijven we een [reconstructie](#) over hoe de Nederlandse industrie jarenlang onder energiebesparing wist uit te komen.

Het *NOS Radio 1 Journaal* besteedt in de [ochtenduitzending](#) aandacht aan het nieuws, redacteur Tim Staal geeft in de uitzending een toelichting. Je vindt het fragment op 3 uur 6 minuten en 30 seconden.

Donderdagochtend bespreekt ook [BNR nieuwsradio](#) het onderwerp en is redacteur Bijou van der Borst telefonisch in de uitzending te gast. BNR werkt een deel van het gesprek uit op de site en plaatst er enkele quotes bij.

Het onderzoek wordt donderdagmiddag op NPO Radio 1 genoemd in het EO-programma [Je Geld Of Je Leven](#), op 9 minuten en 30 seconden. Het nieuws van Investico dat de industrie weinig heeft gedaan om energie te besparen is onderdeel van het debat over of de industrie steun moet krijgen voor de hoge energieprijzen. In de uitzending spreken ze ook met Derk Loorbach, hoogleraar transitiekunde, die wij ook opvoeren in het artikel.

Beeld: Trouw

[Over het gesprek maakt de EO opnieuw een nieuwsbericht omdat een bestuurslid van Yara in het gesprek aangeeft dat energiebesparing te veel menskracht en geld kost.](#)

'We zetten liever in op het grote verbruik, dan om met alle mensen en middelen er dubbel glas in te zetten', zegt Gijsbert Gunter, bestuurslid van kunstmestfabrikant Yara Sluiskil.

Industrie en glastuinbouw onder loep

Trouw plaatst als follow-up een [kort opinie-stuk](#) van D66-Kamerlid Raoul Boucke, die pleit om bij de aanstaande energiesteun voor de zware industrie wordt gekozen voor bedrijven die een duurzame toekomst hebben. Onderaan het stuk staat een link naar de *longread* in *Trouw*. In Brussel wordt het nieuws ook opgepakt. [Europarlementatier Bas Eickhout \(GroenLinks\) twittert erover.](#)

Trouw maakt een follow-up na een tip van redacteur Tim Staal. Hij hoorde van het Ministerie van Economische Zaken dat men kijkt naar het niet langer uitzonderen van de glastuinbouw. Dat levert het volgende artikel op: '[Ook geplaagde glastuinbouw wacht verplichte verduurzaming](#)'. Naar ons onderzoek wordt in het nieuwe stuk ook verwezen.

Hoe bijna één miljard euro in de Groningse klei verdween

Het Nationaal Programma Groningen, een programma van ruim een miljard euro dat moet bijdragen aan de toekomst van de provincie na de gaswinning, dreigt te mislukken.

Het geld was bedoeld voor samenhangende langetermijnplannen. Van de 1.15 miljard die het Rijk samen met de NAM in het fonds stopte, is al ruim 862 miljoen euro toebedeeld zonder dat een overkoepelend plan is gemaakt voor het geld. Johan Remkes, sinds begin 2022 voorzitter van het Nationaal Programma Groningen, doet de organisatie van het fonds op de schop.

Publicaties

Het onderzoek leidt tot een publicatie [in De Groene Amsterdammer](#) en *Dagblad van het Noorden*. Ook publiceert *Dagblad van het Noorden* een nieuwsbericht over het onderzoek. Het AD [neemt het nieuws](#) over op zaterdag 15 oktober.

Diezelfde dag zijn redacteurs Daphné Dupont-Nivet en Belia Heilbron [te gast](#) bij het Max-programma *Nieuwsweekend* op NPO Radio 1 om te vertellen over het onderzoek. Op zondagavond 16 oktober is Belia Heilbron ook te gast bij [Pointer Radio](#) naar aanleiding van het nieuws.

Controleurs van fraude in de bijstand hebben grenzeloze macht

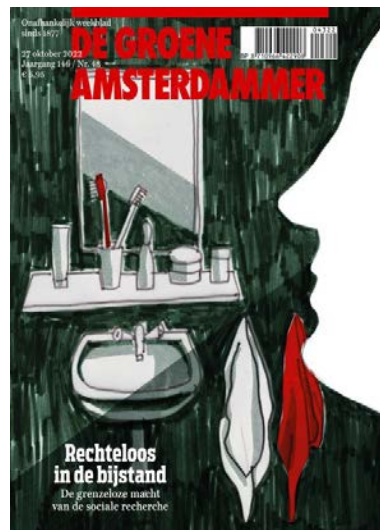
Gemeenten moeten van minister voor Armoedebelid Carola Schouten meer 'eigen beslisbevoegdheid' krijgen in bijstandszaken. De minister wil dat 'uitvoerende professionals' meer zelf mogen kiezen hoe ze met frauderende bijstandsontvangers omgaan.

Maar hoe gemeenten omgaan met bijstandsgerechtigden en vooral hoe zij vermeende fraude met bijstand opsporen verschilt al sterk per gemeente. Zo sterk dat het volgens experts inmiddels leidt tot willekeur. In de ene gemeente krijgen mensen persoonlijke gesprekken en loopbaanbegeleiders, terwijl de andere op jacht gaat naar fraudeurs, invasieve onderzoeken opzet en daar zelfs wel eens de regels bij overtreedt. Niemand houdt toezicht op deze 'sociale recherche'.

Publicaties

Het onderzoek wordt gepubliceerd [in De Groene Amsterdammer](#), op de site van Investico en in dagblad [Trouw](#). Samen met hoofdredacteur Thomas Muntz worden redacteurs Marieke Rotman en Belia Heilbron gevraagd om over het onderzoek te vertellen bij presentator Kees van den Bosch in de [podcast](#) van *De Groene*.

In het [radioprogramma Villa VdB](#) op NPO Radio 1 mag Marieke Rotman vertellen over de resultaten van het onderzoek. *De Volkskrant*-columnist Kustaw Bessems schrijft een [column](#) over het Investico-onderzoek. Verder krijgt het onderzoek veel aandacht op Twitter.

Beeld: De Groene Amsterdammer

Plan om abortus meer toegankelijk te maken kan abortusklinieken zomaar de kop kosten

Mensen die nu ongewenst zwanger zijn moeten naar een abortuskliniek voor een zwangerschapsafbreking met een pil of een instrumentele behandeling. Dat is een drempel. En daarom wilden Tweede Kamerleden Corinne Ellemeet (GroenLinks), Attje Kuiken (PvdA), Jeroen van Wijngaarden (VVD) en Jan Paternotte (D66) via een initiatiefwetsvoorstel de abortuspil ook beschikbaar maken bij de huisarts.

De wet is bedoeld om de abortuszorg in Nederland toegankelijker te maken, maar dreigt het tegenovergestelde te gaan bereiken. De financiële zekerheid van zeker de helft van de abortusklinieken komt door dit wetsvoorstel op de tocht te staan, blijkt uit een inventarisatie van platform Investico voor *De Groene Amsterdammer*, *Pointer*, *Trouw* en *Dagblad van het Noorden*.

De klinieken krijgen namelijk een vergoeding per behandeling: als de abortuspil straks ook door de huisarts wordt voorgeschreven valt een deel van hun inkomsten weg. Vooral de specialistische abortuszorg in het noorden van het land dreigt te verdwijnen als dat gebeurt. Het is een ongemakkelijke waarheid waar klinieken achter de schermen al regelmatig op hebben gewezen, maar waar Kamerleden en het Ministerie van Volksgezondheid geen garanties voor willen geven.

Beeld: Femke van Heerikhuizen

Publicaties

Het onderzoek wordt gedaan in samenwerking met [Pointer](#) en wordt gepubliceerd in [De Groene Amsterdammer](#), [Dagblad Trouw](#), en [Dagblad van het Noorden](#). Ook verschijnt de geannoteerde versie op de website van [Investico](#).

Politieke impact

Het onderzoek wordt aangehaald in het debat in de [Eerste Kamer](#) op 29 november 2022 als een van de risico's die initiatiefwet met zich meebrengt.

Helpt groenste fondsen belegt toch in fossiel, blijkt uit The Great Green Investment Investigation

Van de ‘donkergroene’ beleggingsfondsen investeert alsnog bijna de helft in fossiele brandstoffen en luchtvaart. Deze fondsen, van aanbieders als Actiam, Blackrock en BNP Paribas, mogen volgens Europese regelgeving alleen maar duurzame beleggingen bevatten, maar steken geld in bedrijven als RWE, TotalEnergies en EasyJet.

Dat blijkt uit de *Great Green Investment Investigation*, een internationaal dataproject, opgezet door Investico en *Follow the Money*. Media uit acht Europese landen doen hieraan mee, waaronder *Le Monde*, *El País* en *Handelsblatt*.

Samen met *Follow the Money* brengen we de portfolio's in kaart van meer dan 800 donkergroene Europese beleggingsfondsen. Met een zelfgeschreven computerscript voegen we deze portfolio's samen tot één database, en brengen we in kaart welke fondsen voor hoeveel geld investeren in fossiele brandstoffen en luchtvaart.

Publicaties

Het onderzoek wordt gepubliceerd in twaalf media, verdeeld over acht Europese landen. Op de *Investico*-website publiceren we het [nieuws](#) en de [geannoteerde versie](#). In de Investico-podcast [Speurwerk](#) leggen we uit hoe het onderzoek tot stand kwam.

De Groene Amsterdammer publiceert onze [longread](#). We schrijven ook het [commentaar](#) van *De Groene* van die week. Daarnaast zijn redacteurs Emiel Woutersen en Linda van der Pol te gast in de wekelijkse *Groene*-[podcast](#).

Follow the Money publiceert een serie verhalen. Het [achtergrondverhaal](#) met [Engelse vertaling](#), een [interview](#) met een fondsbeheerder, een [achtergrondstuk](#) over het nut van duurzaamheidsratings, en een [interview](#) met oud-Blackrockdirecteur Tariq Fancy. In december volgt nog een driedelige podcast.

De Franse krant *Le Monde* plaatst [nieuws](#), [achtergrond](#), een [podcast](#), en een [handleiding](#) over hoe je wél groen kan investeren. Het Duitse *Handelsblatt* publiceert het [nieuws](#) en een spread over de 'Grüne Etikettenschwindel', en achtergrondstukken ([hier](#) en [hier](#)) over Duitse beheerders. Het Spaanse *El País* drukt een uitgebreid [achtergrondstuk](#) af.

Het Belgische dagblad *De Tijd* publiceert [nieuws](#), [achtergrond](#), en een [stuk](#) over tekortschietende regels. Ook de Franse editie, l'Echo, zet de [stukken](#) in de krant. Het Deense *Børsen* publiceert het [nieuws](#), en een [achtergrondstuk](#) over Deense aanbieders.

Het Oostenrijkse dagblad *Der Standard* schrijft een [spread](#). In Luxemburg publiceren *Luxemburger Wort* en *Luxembourg Times* allebei het nieuws. Ten slotte publiceert het Italiaanse *IRPImedia* over '[L'illusione verde](#)'.

Het onderzoek wordt op de dag van publicatie in Nederland overgenomen door [NOS](#), [NRC](#), [FD](#), [Trouw](#), [BNR](#), [Nu.nl](#), [GeenStijl](#) en [BusinessInsider](#), en gespecialiseerde publicaties als [Fondsnieuws](#) en [DuurzaamBeleggen](#). *NRC*-columnist Marijn Kruk wijdt zijn [column](#) aan ons onderzoek. *De Groene* neemt het stuk op in haar [jaaroverzicht](#) van beste economische stukken.

Redacteur Emiel Woutersen vertelt in het [NOS Radio 1 Journaal](#) over het onderzoek, waarvan een fragment wordt verwerkt in de [ochtendjournaals](#) op televisie.

Druk op fondsbeheerders

Europarlementariër Bas Eickhout (GroenLinks) [roept](#) naar aanleiding van ons onderzoek op tot strengere regelgeving. De Europese Commissie laat in december weten de regels voor duurzame fondsen te zullen herzien.

De directeur van ASN Bank [roept](#) ook op tot strengere regels, en directeurs van Triodos schrijven een [opiniestuk](#) voor Trouw naar aanleiding van ons onderzoek. Het ministerie van Financiën nodigt ons uit om over het stuk te komen vertellen.

Naar aanleiding van ons onderzoek stellen veel fondsbeheerders hun duurzame pretenties bij, en waarderen ze hun fondsen af naar 'lichtgroen'. Het Nederlandse

[Actiam](#) bijvoorbeeld, net als het Franse Amundi en AXA en het Amerikaanse Blackrock.

Op 15 december organiseert *Follow the Money* in samenwerking met Investico een bijeenkomst over dit onderzoek in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam met ruim tweehonderd bezoekers, die [online terug te zien](#) is.

Poortwachter zorg ClZ maakt veel meer fouten dan gemeld

Elk jaar belanden ruim honderdduizend mensen in de Wet langdurige zorg, omdat zij een aandoening hebben die nooit meer overgaat en daarom zorg in hun buurt nodig hebben. Maar er zijn ook mensen die geen toegang krijgen tot de wet. Hoe is dit precies geregeld en hoe zorgvuldig wordt bepaald of iemand in de wet langdurige zorg thuishoort of niet?

We besluiten dit te onderzoeken naar aanleiding van een tip van een medewerker van het Centrum Indicatiestelling Zorg (ClZ), dat alle aanvragen voor de langdurige zorg beoordeelt en daarmee een belangrijke en onafhankelijke poortwachter is van de wet.

De beoordeling van aanvragen blijkt erg wisselend te zijn; mede vanwege hoge werkdruk bij het ClZ-personeel, hoog verloop en gebrek aan medische kennis bij veel medewerkers. We komen er ook achter dat er veel meer fouten worden gemaakt dan naar buiten toe gerapporteerd.

Schrijft het ClZ elk jaar in haar jaarverslag dat in 98 procent van de aanvragen ze geen fouten maakt, dit blijkt in werkelijkheid veel lager te liggen - namelijk tussen de 70 en 80 procent. Dit komt onder meer omdat de besluiten waarbij ClZ weet dat er fouten zijn gemaakt - 10 procent van alle besluiten - buiten beschouwing worden gelaten bij het bepalen van dit percentage. De mensen om wie dit gaat worden niet geïnformeerd en het onderzoek naar hun aanvraag wordt ook niet opnieuw uitgevoerd.

Beeld: NOS

Publicaties

Het onderzoek verschijnt in *De Groene Amsterdammer* (en wordt besproken in het [commentaar](#)), in *Trouw* op de [voorpagina](#) en in de [Verdieping](#) (en wederom in een [commentaar](#)). De reportage van VPRO-programma *Argos* wordt uitgezonden op NPO Radio 1. Redacteur Anouk Kootstra vertelt in het [NOS Radio 1 Journaal](#) op NPO Radio 1 over het onderzoek. Ook *NOS.nl* plaatst het verhaal groot in als [topstory](#) in de ochtend, en het onderzoek staat op Teletekst.

Beeld: NOS

Minister antwoordt

PvdA-Kamerlid Mohammed Mohandis stelt mondelinge vragen in het vragen uur aan minister Conny Helder (Langdurige Zorg). Mohandis noemt het "gênant" dat het CIZ schermt met een succespercentage van 98 procent, terwijl het in werkelijkheid grofweg 75 procent is. Hoeveel mensen krijgen nu niet de zorg die ze nodig hebben, vraagt hij zich af. En hoe gaat de minister dit oplossen?

Volgens minister Helder verkeert het CIZ inderdaad "in zwaar weer", mede door een toename van het aantal aanvragen. Als het dossier compleet is, klopt volgens haar het succespercentage van 98 procent. Veel dossiers bevatten echter incomplete informatie. Daarom wordt er hard gewerkt aan het op orde brengen van de dossiers, want iedereen moet passende zorg krijgen, aldus minister Helder. Wij schrijven een nieuwsbericht op onze website [hierover](#). *Trouw* publiceert erover in de krant - zie het bericht hieronder. Ook het ANP [besteelt](#) er aandacht aan.

We ontvangen een aantal reacties per mail, onder andere van een CIZ-medewerker die zegt ontslagen te zijn omdat ze te kritisch was. De andere reacties komen van mensen die ook te maken hebben met het CIZ als (familie van) een patiënt die een indicatie wil krijgen. Ook zit er een mail bij van een vrouw die na het overlijden van haar vader een indicatie voor haar moeder vond, waarvan ze niet wist dat deze bestond, en deze niet nodig vond.

Het bestuur van het CIZ heeft naar aanleiding van ons onderzoek meetings georganiseerd met en voor de medewerkers, om de bevindingen van het onderzoek te bespreken. Bij de tweede meeting waren - volgens een interne bron - zo'n 350 werknemers aanwezig. Het bestuur heeft in de bijeenkomst vragen beantwoord van medewerkers - die, volgens de interne bron, de bevindingen van het onderzoek veelal herkenden en deelden. Daarop is het gesprek gestart tussen bestuur enerzijds en onderzoekers en medisch adviseurs anderzijds over de werkdruk, de nadruk op productie, het verdwijnen van de huisbezoeken en over mogelijke concrete stappen om de problemen aan te pakken.